

POGLED IZ HAGA

ZLOČIN OBELEŽEN BEZOBZIRNIŠĆU I DIVLJAŠTVOM

U utorak, 29. juna, Međunarodni krivični sud je osudio Milana Babića, nekadašnjeg Predsednika takozvane Republike Srpske Krajine na kaznu zatvora od trinaest godina. Prilikom izricanja presude, Pretresno veće je pažljivo odmerilo nekoliko činjenica - s jedne strane težinu zločina za koje se Babić izjasnio da je kriv, a s druge - njegovo opsežno i veoma značajno svedočenje kao i kajanje koje je tokom procesa izrazio.

Babić je u oktobru 2001. stupio u kontakt sa Tribunalom, pošto je saznao da se pominje kao saizvršilac u optužnici za Hrvatsku podignutoj u predmetu protiv Slobodana Miloševića. Tokom perioda od dve godine, Babić je u prisustvu pravnog zastupnika imenovanog od strane Sekretarijata MKSJ dao nekoliko izjava istražiteljima Tribunala u kojima je izneo informacije koje mnogo toga obelodanjuju ali ga i lično optužuju.

Krajem novembra 2002, Milan Babić je svedočio u "predmetu Milošević" što je trajalo 12 dana. Analitičari smatraju da je Babić tim svedočenjem pružio dalekosežan uvid u proces donošenja odluka, operacije i planove koji se tiču udruženog zločinačkog poduhvata u kome su učestvovali Slobodan Milošević i njegovi saradnici, a koji je imao za cilj da se Krajina etnički očisti od nesrpskog stanovništva. Tužilaštvo je, u vezi sa značajem njegovog svedočenja, izjavilo: "Činjenice koje je gospodin Babić izneo na otvorenoj sednici umanjuju mogućnost da budući revizionisti iskrive istorijsku sliku događaja koji su se odigrali na teritorijama za koje se tvrdilo da su srpske teritorije tokom ratova devedesetih godina."

Konkretno, Babić je ukazao na paralelne strukture koje su nastajale u Krajini, a preko kojih je Milošević izazivao incidente, koji su pak dovodili do reakcija i straha među Srbima, uključujući i samog Babića. U intervjuu koji je sa njime obavilo Tužilaštvo 2002. naveo je: "*Mislim da je Milošević svesno i namerno manipulisao javnim mnjenjem, što je uticalo i na moje ponašanje.*"

Godinu dana nakon Babićevog svedočenja, 17. novembra 2003, Tribunal je podigao optužnicu protiv njega za zločine počinjene protiv nesrpskih civila u Hrvatskoj Krajini u periodu između avgusta 1991. i februara 1992. Optužnica tereti Babića za "progone, ubistvo, okrutno postupanje, bezobzirno razaranje sela ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom i uništavanje ili namerno nanošenje štete ustanovama namenjenim obrazovanju ili religiji". U kampanji progona u kojoj je Babić učestvovao ubijeno je više od 230 Hrvata i drugih ne-Srba.

Svega nekoliko dana nakon objavljivanja optužnice protiv njega, Babić se dobrovoljno predao 26. novembra 2003. Potvrдно se izjasnio o krivici 27. januara 2004. za zločin progona na političkoj, rasnoj i verskoj osnovi, kao saizvršilac sa Miloševićem,

Krajišnikom i drugima u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bio etničko čišćenje.

Babić je konkretno priznao da je zajedno sa Miloševićem i drugima na različite načine učestvovao u razvoju i sprovođenju politike prisilnog i trajnog uklanjanja većine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva s približno jedne trećine teritorije Hrvatske. Pretresno veće je u odmeravanju kazne uzelo u obzir težinu zločina progona koji je Babić počinio i izjavilo da su "bezobzirnost i divljaštvo obeležili ovaj zločin, a njegove posledice po žrtve i njihovu rodbinu veoma su teške. Oni i danas mnogo pate."

Pretresno veće Babićevo navodno ograničeno učešće u zločinima nije prihvatilo kao olakšavajuću okolnost, već je smatralo da je to učešće značajnije nego što su i optužba i odbrana navele. Prilikom donošenja ove odluke podsetili su i na to da je tokom kampanje progona Babić odlučio da ostane na vlasti, držao huškačke govore i učestvovao u pružanju finansijske, materijalne, logističke i političke podrške neophodne za vojno zauzimanje teritorije.

Za razliku od mnogih drugih optuženih koji su se takođe potvrdno izjašnjavali o krivici pred Tribunalom, Babić ne samo da se obratio sudu znajući da bi mogao biti optužen, već se dobrovoljno predao čim je njegova optužnica objavljena i ubrzo zatim priznao krivicu. U presudi o kazni, Pretresno veće je odlučilo da se Babićevo priznanje krivice, koje je od posebnog značaja za otkrivanje istine, može smatrati olakšavajućom okolnosti.

Prilikom izjašnjavanja o krivici, Babić je iskreno izjavio: "Mogu samo da se nadam da iznoseći istinu, priznanjem krivice i izražavanjem mog kajanja mogu poslužiti kao primer onima koji još pogrešno veruju da takvo nečovečno postupanje može ikada biti opravdano... Samo priznanjem krivice ja mogu preuzeti odgovornost za sve pogrešno što sam uradio." Pretresno veće je ovakvo izražavanje kajanja prihvatilo kao olakšavajuću okolnost.

Prilikom izricanja kazne, Pretresno veće nije prihvatilo zajedničku preporuku Tužilaštva i odbrane da izrečena kazna ne bude duža od 11 godina. Bez obzira na to što su potvrdno izjašnjavanje o krivici, izražavanje kajanja i značajnu saradnju sa Tužilaštvom prihvatili kao olakšavajuće okolnosti, članovi Veća su smatrali da 11 godina ne bi bilo primereno težini tih zločina i da "*učesnici u zločinu takve težine treba da očekuju kaznu koja mu je srazmerna*". U skladu s tim, Pretresno veće MKSJ-a osudilo je Milana Babića na trinaest godina zatvora.

Outreach Programme
outreach@icty.org